

Передумови та фактори впливу на формування економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних процесів

Мінлей Чень

кафедра менеджменту і адміністрування приватного закладу вищої освіти
«Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова», Черкаси, Україна
ORCID 0009-0004-4799-1371

Для цитування цієї статті:

Мінлей Чень. Передумови та фактори впливу на формування економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних процесів. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. Vol. 2, No. 5, 2023, pp. 27-44. doi: 10.46299/j.isjmef.20230205.03.

Надійшла до редакції: 18 вересня 2023 р.; **Схвалено:** 30 вересня 2023 р.;

Опубліковано: 01 жовтня 2023 р.

Анотація: дослідження присвячено виявленню та аналізу передумов і факторів, що впливають на формування економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних процесів, зокрема спрямоване на визначення основних чинників, що впливають на прийняття стратегічних рішень щодо корпоративних інтеграцій, а також на встановлення зв'язків між цими факторами та стратегічними орієнтирами інтеграційних процесів. Отримані результати дослідження мають на меті сприяти розумінню та поліпшенню процесу формування економічної стратегії в контексті корпоративних інтеграційних процесів. Визначено, що корпоративне підприємництво – це складне соціально-економічне явище, а його засадою є підтримка ініціативи та активності економічних суб'єктів. Також воно ґрунтується на інтеграційному підґрунті, що передбачає узгодження різних інтересів та цілей учасників корпорацій. У статті сформульоване визначення категорії «інтеграція корпорацій», як процеси об'єднання суб'єктами своїх ресурсів, активів, технологій, факторів виробництва, інформації, збутових мереж, часток ринку та інших цінностей для досягнення спільних цілей та задоволення своїх інтересів на період дії цих цілей. Визначено, що до ключових загальноновизнаних факторів, що сприяють інтеграційним процесам на сучасному етапі, належать: лібералізація режимів торгівлі та прямих іноземних інвестицій, економічна інтеграція на рівні регіонів та держав, діяльність Світової організації торгівлі, розширення можливостей для транскордонних позик та кредитів, депозитів в іноземній валюті та портфельних інвестицій; впровадження нових інформаційних технологій, що дозволяють компаніям управляти міжнародними виробничими контурами на відстані. Побудований механізм управління корпоративними інтеграційними процесами, який передбачає такі етапи: планування, аналіз способів здійснення, оцінка та аналіз варіантів стратегії, перевірка варіантів та здійснення інтеграції. Також визначені і обґрунтовані різні фактори впливу на кожному етапі корпоративної інтеграції. Доведено, що впровадження економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних процесів – це складний та індивідуальний процес, який не може бути зведений до простих схем або окремих думок успішних менеджерів. Для досягнення успіху імплементації стратегії необхідний цілісний підхід та систематична робота над кожним з етапів. Визначено, що в загальному вигляді така стратегія засновується на декількох вагомих факторах, таких як стратегічна зона господарювання (СЗГ), стратегічний господарський центр (СПЦ), а також методи концентрації та інтеграції конкурентних ресурсів. Відтак, були виокремлені фактори впливу на етапи механізму управління корпоративними інтеграційними процесами. Також були представлені фактори та типи інтеграції, а також стимули і мотиви інтеграції. Була здійснена характеристика передумов та

відповідних стратегічних орієнтирів інтеграційних процесів. Відтак, прийшли до висновку, що важливо враховувати, як фактори і передумови мікросередовища, так і фактори макросередовища при формуванні економічної стратегії корпоративних інтеграційних процесів у глобальному масштабі. Продумана стратегія, що враховує ці групи факторів, дозволить компанії успішно розвиватись та розширюватись у глобальному бізнес-середовищі.

Ключові слова: інтеграційні процеси, корпоративне управління, бізнес-структури, інтеграційні об'єднання, економічна стратегія, корпоративне підприємництво, фактори інтеграції, передумови інтеграції.

1. Вступ

Одна з основних тенденцій розвитку менеджменту ХХ – початку ХХІ століть – корпоративні інтеграційні процеси, і, як наслідок, – створення інтегрованих структур бізнесу. Ці структури мають значний вплив як на економіку окремих держав, так і на світову економіку в цілому.

Наразі глобальна економіка і функціонування інтегрованих бізнес-структур в ній характеризується пошуком найефективніших форм фінансово-економічної взаємодії між корпораціями-учасниками та методів управління ними. Ефективність інтегрованої діяльності залежить від ефективності фінансово-економічного механізму спільної діяльності учасників. Для успішної реалізації економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних процесів необхідно ефективно використовувати власний інтегральний потенціал з урахуванням впливу внутрішнього та зовнішнього середовища глобалізованого світу. У це число входять політична стабільність та економічна політика, наявність ресурсів, загальний стан світової економіки, зміни в соціальній структурі суспільства, попиті та пропозиції, конкуренція в галузі та рівень витрат виробництва, фінансові результати та багато іншого.

Актуальність дослідження передумов та факторів впливу на формування економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних об'єднань є надзвичайно важливою на сьогоднішній день. Адже у сучасному глобалізованому світі відбувається зростання загальної кількості корпоративних об'єднань в різних галузях економіки, що впливає на зміни в економічному ландшафті. Формування корпоративних інтеграційних об'єднань має великий потенціал для підвищення ефективності діяльності підприємств та забезпечення їх стійкого розвитку. Однак, процес формування таких об'єднань пов'язаний з багатьма складними економічними, соціальними, технологічними і правовими чинниками. Відтак, ґрунтовне дослідження передумов та факторів впливу на формування економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних об'єднань є важливим, оскільки це допоможе розуміти особливості цього процесу, виявити передумови та фактори, які сприяють або заважають успішній реалізації таких об'єднань, а також на їх основі розробити ефективні стратегії для досягнення поставлених цілей корпорацій при реалізації корпоративних інтеграційних процесів.

Дане дослідження має важливе значення для різних зацікавлених сторін, таких як бізнес-лідери, економісти і урядові органи. Результати допоможуть їм отримати глибше розуміння процесу формування корпоративних інтеграційних об'єднань і забезпечити їх успішну реалізацію. Також висновки і рекомендації даного дослідження можуть служити основою для розробки кращих стратегій впровадження корпоративних об'єднань, що сприятимуть зміцненню економіки та підвищенню її стійкості.

2. Об'єкт і предмет дослідження

Об'єктом дослідження є корпоративні інтеграційні процеси акціонерних товариств в контексті формування економічної стратегії їх реалізації.

Предметом дослідження обрано теоретико-методичні засади формування економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних процесів.

Знання і досвід про передумови та фактори впливу на формування економічної стратегії дозволять розробити ефективні методики і розуміти, як краще досягти успішної реалізації корпоративних інтеграційних об'єднань.

3. Мета та задачі дослідження

Метою дослідження є виявлення та аналіз передумов і факторів, що впливають на формування економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних процесів. Дослідження спрямоване на визначення основних чинників, що впливають на прийняття стратегічних рішень щодо корпоративних інтеграцій, а також на встановлення зв'язків між цими факторами та стратегічними орієнтирами інтеграційних процесів. Отримані результати дослідження мають на меті сприяти розумінню та поліпшенню процесу формування економічної стратегії в контексті корпоративних інтеграційних процесів.

4. Аналіз літератури

При розгляді сучасних наукових досліджень варто відмітити внесок основоположників класичної теорії економічної інтеграції у 50-60-ті роки ХХ століття. Розроблені ними концепції стали основою для подальших досліджень у цій галузі. Серед таких вчених можна виокремити Я. Вінера (J. Viner) [30] і Б. Баласса (B. Balassa) [22]. Також у процесі розвитку економічних умов, значний внесок у теоретичні основи теми зробили Р. Лоуренс (R.Z. Lawrence) [26] і С.Ф. Бергстен (C.F. Bergsten) [23, 24]. Особливу увагу слід звернути на праці вчених, де корпоративні інтеграційні об'єднання, є важливим фактором для втілення конкурентної стратегії та стабільного розвитку організації. Представник даної наукової думки наголошують, що вони дозволяють диверсифікувати діяльність і підтримувати її стійкість, поєднуючи різні елементи та принципи організації та економіки. Інтеграційні об'єднання забезпечують необхідну організаційну та економічну базу для успішної конкурентної стратегії. Таку думку висловлюють І. Ансоф [21], Н. Волкова та Т. Сахно [3], А. Воронкова [4], Б. Гарретт та П. Дюсож [5], В. Горбатов [6], О. Гуцалюк [8, 9], М. Куркін [13], А. Пилипенко [15], Л. Скібіцький [18], Д. Тіс [29] та інші вчені.

Відомі науковці, такі як: М.О. Кизим [12], В.М. Горбатов [6], О.М. Ястремська [11], А. А. Пилипенко [15], Л.І. Федулова [20], В.Г. Суржик, П.Ю. Буряк, Ю.М. Уманцева та інші, досліджують окремі аспекти організації та управління інтегрованими структурами бізнесу.

Деякі аспекти реалізації корпоративних інтеграційних процесів у світі досліджувало широке коло науковців, зокрема І. Ансоф [21], О.В. Ареф'єва [1], Б. Гарет [5], Дж. Гелбрейт [25], Т. Гранді [7], І.Л. Сазонець [16], К.Г. Сердюков [17]. Зокрема вони притримуються думки, що розповсюдження корпоративних інтеграційних процесів та форм організації підприємництва в сучасному контексті обумовлюється насамперед притаманним для даної форми майже необмеженим потенціалом щодо нарощування обсягів діяльності, налагодження масового промислового виробництва, підвищення ефективності виробничо-збутової активності [8].

Отже, наукової літератури на цю тему достатньо, проте немає однозначної відповіді на питання, які саме передумови та фактори впливу на формування економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних процесів, зокрема за яких умов і в який час є найбільш доцільним об'єднання. Тому це питання залишається актуальним і потребує подальшого дослідження.

5. Методи досліджень

Теоретичною й методичною основою наукового пошуку в даній проблемі є фундаментальні положення компаративістики, дослідження учених з проблематики інтеграційної взаємодії суб'єктів господарювання та корпоративного управління.

Для вирішення поставлених завдань використано наступні методи наукового дослідження: монографічний – для розкриття сутності процесу корпоративної інтеграції; теоретичне узагальнення, аналіз і синтез – для ідентифікації мотивів здійснення та обґрунтування процесу утворення корпоративних інтеграційних процесів; статистичний аналіз – для дослідження умов формування і функціонування корпоративних інтеграційних об'єднань в Україні; формалізація – для опису структури і взаємної узгодженості механізмів управління корпоративною інтеграцією.

6. Результати досліджень

Корпоративне підприємництво – це складне соціально-економічне явище. Його засадою є підтримка ініціативи та активності економічних суб'єктів. Також воно ґрунтується на інтеграційному підґрунті, що передбачає узгодження різних інтересів та цілей учасників корпорацій. У сучасних умовах, внаслідок змін у ринкових відносинах і ускладнення організаційно-економічних засад, розрізняються різні форми корпоративної діяльності.

Найпоширенішою і впливовою формою стають корпоративні утворення, які включають об'єднання різних економічних агентів і господарських товариств. Формування таких утворень пов'язане з акціонерним співзаснуванням, розподілом власності та управління, а також юридичною відособленістю і рольовими функціями учасників.

Сучасну корпорацію можна розглядати як складне соціально-економічне утворення. У межах цієї структури займаються діяльністю економічно активні громадяни, у яких значна частина свідомого життя пов'язана з корпоративними справами. Відтак, в цьому середовищі формується значна кількість сталих культурних норм і традицій підприємницької діяльності. Варто пам'ятати, що корпорація виконує різноманітні функції та має вплив на суспільство в цілому. О. Уільямсон [19, с. 276], наприклад, вважає корпоративні утворення (унітарні корпорації та корпоративні інтеграційні) надзвичайно складними та важливими економічними інституціями, вплив яких відчувається на більшості аспектів суспільного життя. Ми вважаємо, що корпоративний капіталізм є сучасною формою вирішення суспільно-класових конфліктів та протиріч між власниками капіталу і найманими працівниками. Ця форма досягається за допомогою розвитку соціального партнерства та співробітництва через різні інструменти.

Новий етап корпоративних інтеграційних процесів вимагає посилення гуманістичних тенденцій. Занадто часто корпоративні організації, особливо великі інтегровані корпорації, сприймаються як засіб пригнічення людської особистості. Діяльність таких структур обмежує економічні та інші індивідуальні свободи членів суспільства. Ці умови і обставини змушують невідкладно забезпечити конвергенцію соціальних, економічних, культурних, організаційних, науково-технічних, екологічних та інших аспектів внутрішньоорганізаційного регулювання корпоративного інтеграційного розвитку. Такий підхід має стати основою для нової структури та підходу до управління в цій сфері. Отже, сучасне суспільство потребує інтеграції гуманістичних цінностей у корпоративну культуру. Це означає, що корпоративні організації повинні ставити на перший план людей, а не використовувати їх як інструменти для досягнення своїх цілей. Крім того, необхідно забезпечити індивідуальні свободи та права кожного члена суспільства, не обмежуючи їх діяльність корпоративними структурами.

Діяльність корпорацій, зокрема великих корпоративних структур та об'єднань, а ще більше транснаціональних компаній, стає все більш помітною за межами просто економічних

відносин. Вона охоплює нові сфери, особливо культурну, як внутрішню, так і зовнішню для корпоративного середовища. Сучасні великі корпорації та корпоративні інтеграційні об'єднання мають значний вплив на формування "соціальних смислів". Ці соціальні смисли стають важливими орієнтирами в житті значної частини населення. Вони використовуються не тільки при задоволенні наших первинних потреб, але й при виборі складних соціальних моделей поведінки [8].

Підприємства корпоративного типу включають акціонерні товариства (АТ), інші господарські товариства та об'єднання. Однією із основних ознак таких суб'єктів є розмежування прав власності та відповідальності за управління. Зокрема, акціонерне товариство є найпоширенішим прикладом підприємства корпоративного типу. Це об'єднання акціонерних товариств, що має форму корпоративної структури. У такому товаристві корпорація, як юридична особа, об'єднує учасників, які вкладають власні кошти у статутний капітал. Статутний капітал складається з обмеженої кількості акцій, які є внеском учасників. Головною метою таких підприємств є отримання прибутку при обмеженні господарських та інших ризиків, що визначається розміром внеску учасників. Вважаємо, що саме розподіл статутного капіталу на частки, такими як акції, є визначальною ознакою акціонерного товариства, яке може виступати як юридична особа або специфічна форма організації господарської діяльності. Ця структура є основою створення акціонерного товариства [9].

Щодо визначення поняття інтеграційних процесів корпорацій, то аналіз різних підходів дозволяє сформулювати наступне визначення даної категорії. Під інтеграцією корпорацій ми розуміємо процеси об'єднання суб'єктами своїх ресурсів, активів, технологій, факторів виробництва, інформації, збутових мереж, часток ринку та інших цінностей для досягнення спільних цілей та задоволення своїх інтересів на період дії цих цілей. За такого підходу результативність об'єднання суб'єктів досягається не простим підсумовуванням потенціалів учасників, їх ринкових часток, а має місце ефект синергізму. Найчастіше останнім часом використовують такі методи інтеграції як злиття та поглинання, створення альянсів. До визначення понять «злиття» та «поглинання» також існують різні підходи. До базових причин проведення інтеграційного процесу можна віднести різні стимули та мотиви оперативного чи стратегічного розвитку компанії. Основна причина інтеграції корпорацій у прагненні отримати і посилити синергетичний ефект, виражений як у економії на масштабах діяльності, комбінуванні взаємодоповнюючих ресурсів, мінімізації трансакційних витрат, взаємодоповнюваністю у сфері НДДКР тощо.

Якщо розглядати корпоративні інтеграційні процеси на початку їх становлення, зокрема в умовах становлення ринкової економіки, то у світі було реалізовано різні підходи до інтеграції, що пов'язані з існуванням існуючих чинників конкуренції. На початку становлення світових тенденцій корпоративних інтеграційних процесів можна відзначити кілька ключових аспектів.

По-перше, зростання міжнародної торгівлі й переплив капіталів призвели до збільшення кількості багатонаціональних корпорацій. Ці корпорації склались із підприємств, що розташовані в різних країнах і оперують на міжнародному рівні. Це створювало потребу у пошуку шляхів для ефективної координації діяльності всіх підприємств.

По-друге, зміна економічних умов та вимог ринку викликала необхідність у впровадженні нових методів та стратегій управління. Це призвело до зростання розмірів компаній через придбання чи злиття з іншими підприємствами. Ці стратегічні альянси та інтеграції дозволили корпораціям посилити свою конкурентоспроможність, спільно експлуатувати ресурси та зменшити витрати.

По-третє, зростаючі можливості технологічного прогресу, що стимулює комунікацію і координацію між різними підрозділами і корпораціями. Розвиток інформаційних технологій та інновацій в сфері комунікацій дає змогу компаніям оперативно взаємодіяти та об'єднувати свої процеси в єдину систему. Це сприяло швидкому передаванню інформації, збільшенню продуктивності та зниженню витрат.

Загалом, на початку свого становлення світові тенденції корпоративних інтеграційних процесів відображають важливі зміни в глобальній економічній структурі та підходах до управління корпораціями. Ці процеси спрямовані на створення більш ефективного та конкурентоспроможного міжнародного бізнесу, який забезпечує спільне використання ресурсів, зниження витрат та максимальне задоволення потреб споживачів. Проте, особливістю більшості таких операцій на початку їх формування та розвитку, була відсутність стратегічного підходу до вибору об'єкта інтеграції та здійснення інтеграційного процесу.

Проте останнім часом стало очевидно, що для ефективної реалізації корпоративних інтеграційних процесів необхідно визначити передумови та вивчити фактори впливу на формування економічної стратегії. Щоб успішно здійснювати корпоративні інтеграційні процеси, необхідно спочатку визначити передумови для їх реалізації. Це означає, що необхідно ретельно проаналізувати поточний стан компаній, їх стратегічні цілі, ресурси, процеси та системи. Визначення передумов допомагає зрозуміти, які зміни потрібно здійснити, які ресурси і зусилля будуть необхідні, і які виклики можуть виникнути.

Фактори впливу на формування економічної стратегії включають економічні, політичні, соціальні, технологічні та конкурентні аспекти. Вивчення цих факторів допомагає розуміти зовнішнє середовище, зміни в ринкових умовах, нові можливості та загрози. Це дозволяє розробити ефективну стратегію, яка буде відповідати поточним реаліям і забезпечувати успіх у виконанні корпоративних інтеграційних процесів.

Отже, визначення передумов та вивчення факторів впливу на формування економічної стратегії є ключовими для ефективної реалізації корпоративних інтеграційних процесів. Це допоможе організаціям уникнути проблем і забезпечить успішне здійснення інтеграцій, що призведе до досягнення спільних цілей та створення конкурентних переваг.

До ключових загальноновизнаних факторів, що сприяють інтеграційним процесам на сучасному етапі, належать: лібералізація режимів торгівлі та прямих іноземних інвестицій, економічна інтеграція на рівні регіонів та держав, діяльність Світової організації торгівлі, розширення можливостей для транскордонних позик та кредитів, депозитів в іноземній валюті та портфельних інвестицій; впровадження нових інформаційних технологій, що дозволяють компаніям управляти міжнародними виробничими контурами на відстані.

Механізм управління корпоративними інтеграційними процесами передбачає такі етапи: планування, аналіз способів здійснення, оцінка та аналіз варіантів стратегії, перевірка варіантів та здійснення інтеграції (рис. 1).

В контексті теми дослідження нас цікавить визначення факторів впливу на формування економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних процесів на кожному визначеному етапі даного механізму.

Отже, на кожному етапі корпоративної інтеграції існують різні фактори впливу. Наступним кроком буде виокремлення факторів, які можуть впливати на кожний з етапів:

1. Етап планування:

фактори економічного середовища: економічна стабільність, розмір ринку, капіталовкладення і рівень конкуренції;

організаційні фактори: стратегічні цілі, корпоративна культура, наявність ресурсів і обмежень;

правові та регуляторні фактори: законодавство про конкуренцію, правила відкритості ринків, правила злиття та поглинання.

2. Етап аналізу способів здійснення:

фінансові фактори: вартість операції, потенційні фінансові переваги, доступність фінансування;

технічні фактори: інформаційні системи, інтеграція технологій, інфраструктура;

організаційні фактори: звички та практики роботи, готовність персоналу до змін, комунікаційні канали.

3. Етап оцінки та аналізу варіантів стратегії:

ризикові фактори: фінансові ризики, ризики, пов'язані з реалізацією стратегії;

фактори конкуренції: оцінка конкурентної реакції, конкурентні переваги, перспективи після інтеграції;

стратегічні фактори: цілі і стратегічні пріоритети, потенціал синергії, взаємна доповненість.

4. Етап перевірки варіантів:

фактори реалізації: керівництво та контроль, планування процесів, комунікація зі зацікавленими сторонами;

організаційні фактори: підготовка персоналу, залучення зовнішніх консультантів, подолання опору до змін.

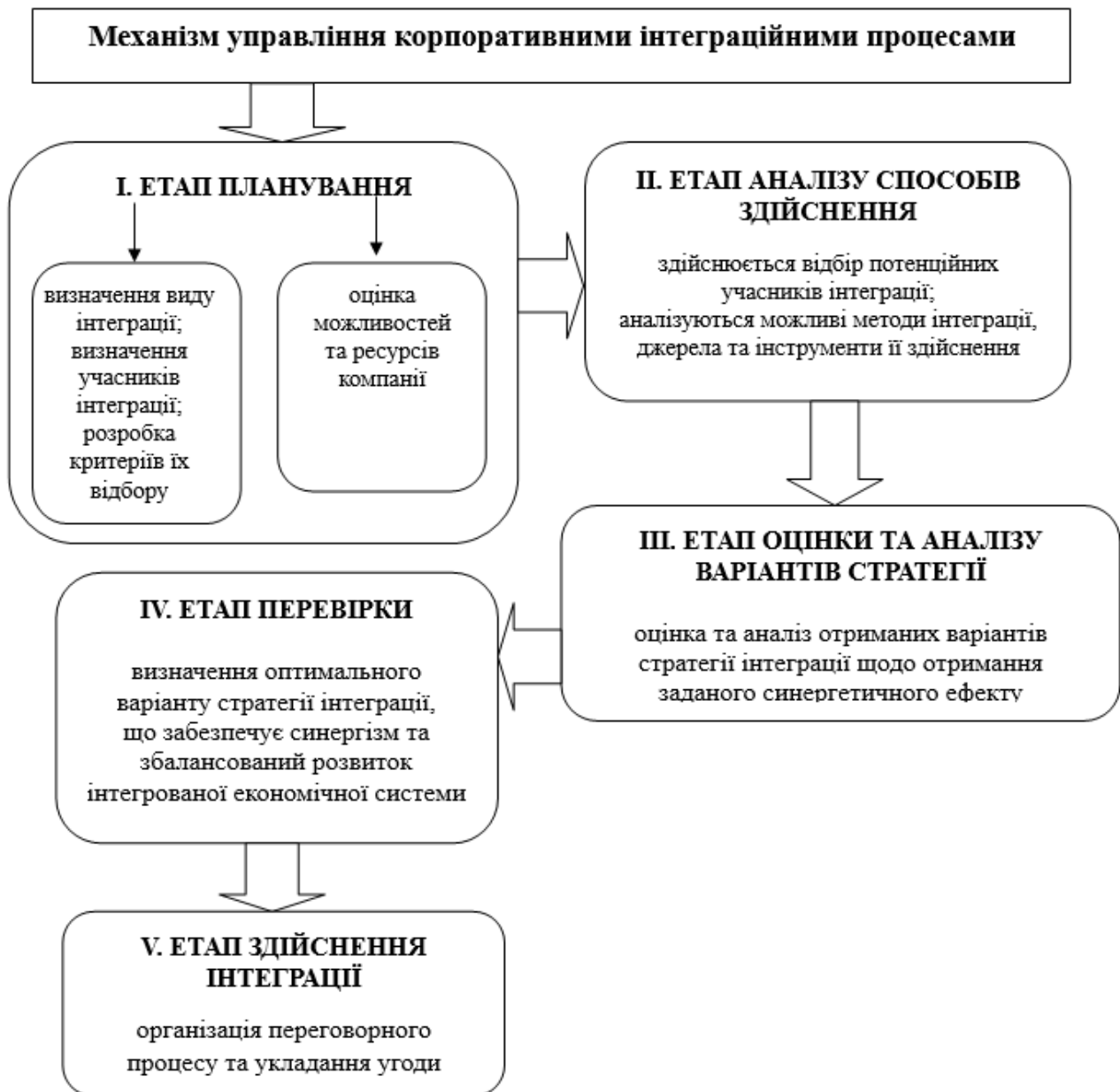

Рис 1. Етапи реалізації механізму управління корпоративними інтеграційними процесами.

Джерело: авторська розробка.

5. Етап здійснення інтеграції:

керівництво та комунікація: якість управління процесом інтеграції та ефективність комунікації між різними сторонами;

виконання плану на практиці: здійснення стратегії та впровадження необхідних змін в робочі процеси та структуру організації;

керування змінами: управління змінами, звернення уваги на реакцію працівників та вплив на організаційну культуру;

моніторинг та оцінка: відстеження та оцінка ходу інтеграції, виявлення проблем та коригування стратегії при необхідності.

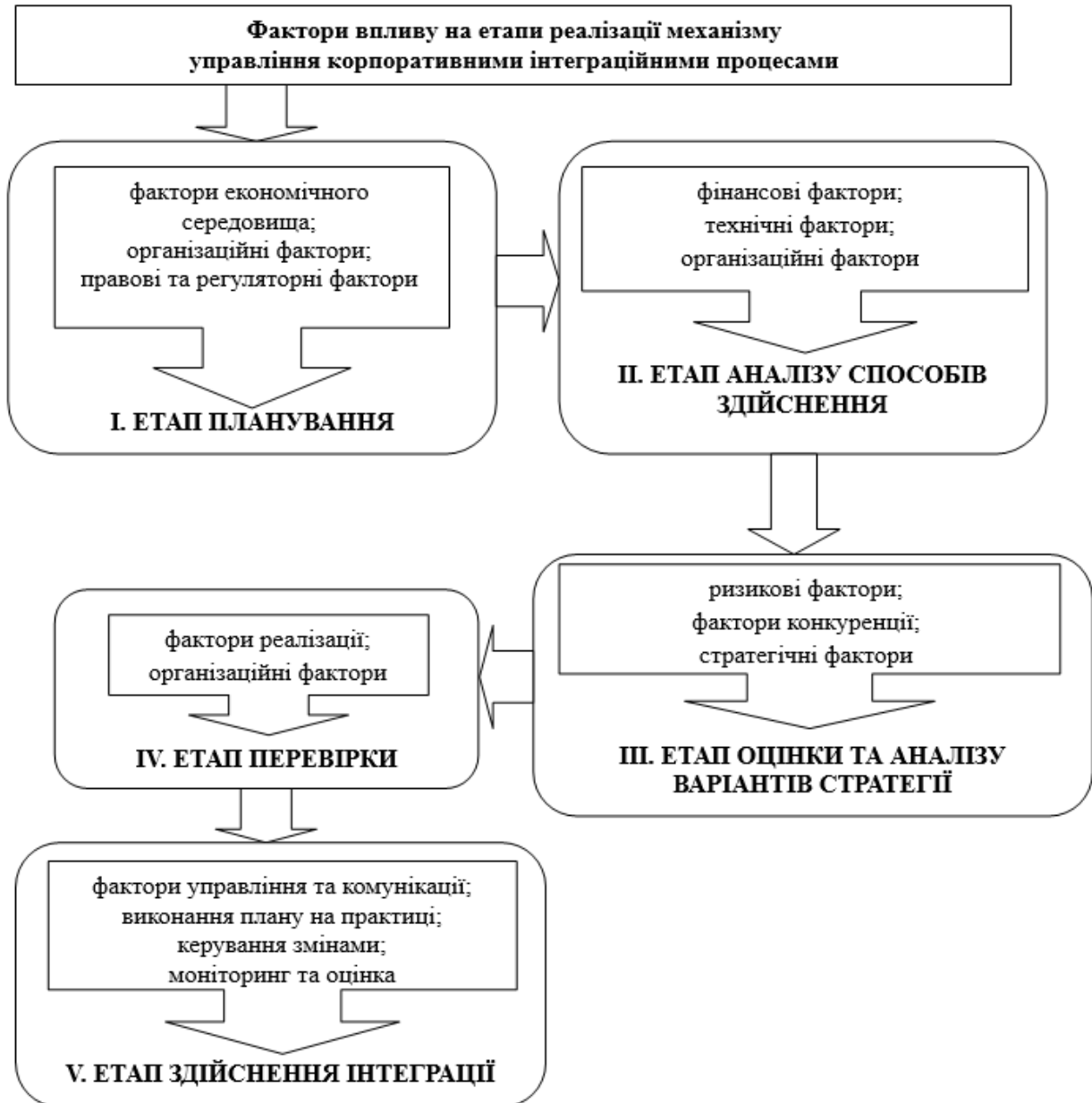

Рис. 2. Фактори впливу на етапи реалізації механізму управління корпоративними інтеграційними процесами.

Джерело: авторська розробка.

Визначені фактори не є вичерпним списком і можуть варіюватися в залежності від конкретної ситуації та галузі діяльності корпорації. Важливо ретельно вивчити кожен з етапів та врахувати всі можливі фактори, щоб успішно здійснити корпоративну інтеграцію (рис. 2).

Впровадження економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних процесів – це складний та індивідуальний процес, який не може бути зведений до простих схем або окремих думок успішних менеджерів. Для досягнення успіху імплементації стратегії необхідний цілісний підхід та систематична робота над кожним з етапів.

Економічна стратегія реалізації корпоративних інтеграційних процесів є основою для успішної інтеграції підприємств. В загальному вигляді можемо визначити, що ця стратегія засновується на декількох вагомих факторах, таких як стратегічна зона господарювання (СЗГ), стратегічний господарський центр (СПЦ), а також методи концентрації та інтеграції конкурентних ресурсів.

Стратегічна зона господарювання – це сегмент зовнішнього середовища, який відображає інтереси підприємства. Метою цієї зони є досягнення стратегічних цілей, реалізація конкурентних переваг та зниження ризиків. При цьому важливо мати достатній рівень стратегічного потенціалу. Вона може охоплювати різні аспекти, такі як ринки збуту, географічні регіони або сегменти клієнтів. Ця зона визначає межі діяльності підприємства і визначає основні напрямки розвитку.

Діяльність підприємств у зовнішньому середовищі охоплює кілька різних сфер. Серед них можна виділити ринок збуту, ринок виробничих ресурсів, ринок фінансово-інвестиційних ресурсів, ринок праці, взаємини з іншими підприємствами та стейкхолдерами. Залежно від цього, інфраструктура СЗГ може складатися з різних сегментів, таких як сегмент реалізації продукції, сегмент виробництва, фінансово-інвестиційні сегменти, трудові та виробничі ресурси й інші.

Використання концепції СЗГ дає змогу знизити невизначеність при ухваленні управлінських рішень. Вона дозволяє передбачити тенденції розвитку довкілля, зв'язати можливості та недоліки підприємства з можливостями та загрозами зовнішнього середовища та визначити найперспективніші напрями його діяльності.

Таким чином, для керування факторами СЗГ використовується організаційний механізм – СПЦ, який є структурним підрозділом підприємства. Його основне завдання – формування СЗГ та розвиток їх параметрів. Для розробки економічної стратегії інтеграції важливо дослідити різні фактори СЗГ. Залежно від цих факторів, інтегровані системи обирають відповідний варіант інтеграції.

Відповідно до виділених сегментів СЗГ, ланцюжка створення цінностей М. Портера [27, 28] та факторів конкурентоспроможності компанії можна виділити такі фактори інтеграції: частка ринку, збутова мережа; виробничі потужності; матеріальні активи; нематеріальні активи; фінансово-інвестиційні ресурси

У табл. 1 представлені фактори та типи інтеграції, а також стимули і мотиви інтеграції. При виборі компанією такого фактора інтеграції як об'єднання виробничих потужностей обґрунтування процесу інтеграції передбачає врахування технологічного рівня та гнучкості ліній, можливості розширення, якості управління товарними запасами. Якщо синергетичний ефект зазначених стимулюючих ознак буде позитивним, підприємство може вибрати стратегію інтеграції виробничих потужностей.

При обґрунтуванні процесу інтеграції за фактором участь у частці ринку – необхідна оцінка співвідношення витрати/ефект від входження на сектор ринку, що є у розпорядженні інтегрованих господарюючих суб'єктів і оцінити обсяг інвестицій, що вводяться для розвитку цього фактора.

При виборі підприємством чинника інтеграції збутова мережа – важливою є оцінка загальної сукупності власної та контрольованої мережі та її економічних характеристик як: обсягу продажу, потенційної пропускнує спроможності збутової структури.

Важливими показниками оцінки процесу інтеграції за фактором – рівень матеріальних активів є: ексклюзивний доступ до матеріальних ресурсів, наявність альтернативних постачальників, кредит довіри постачальників, власне забезпечення поставок.

При виборі підприємством фактора інтеграції нематеріальні активи – проводиться оцінка вартості відшкодування патентів чи ліцензій та можливість застосування наявних нематеріальних активів для випуску продуктів-аналогів чи інших видів продукції.

При виборі фактора інтеграції фінансові активи – показниками, що характеризують стимулювання інтеграції, є рівень чистої вартості податкового виграшу та оцінка вартості фінансових активів до та після купівлі.

Таким чином, процедура інтеграції компаній по праву вважається одним із найскладніших управлінських завдань. Перевага економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних процесів у порівнянні з органічним зростанням полягає у швидкості її здійснення на тлі зниження витрат на реалізацію такої стратегії. Інтеграція є засобом якнайшвидшого досягнення цілей зростання при експансії як усередині країни, так і за її межами. При цьому вибір напряму інтеграції передбачає врахування факторів інтеграції, тип інтеграції, принципи, методи, способи, джерела здійснення інтеграційного процесу з метою формування стратегії, що забезпечує отримання максимального синергетичного ефекту.

Таблиця 1. Фактори та типи інтеграції, стимули і мотиви корпоративних інтеграційних процесів

Фактори інтеграції / сегмент СЗГ	Тип інтеграції	Стимули і мотиви інтеграції
1. Фактори, що характеризують реалізацію продукції / частка ринку, збутова мережа	Горизонтальна Вертикальна (Пряма)	- збільшення частки ринку; - вихід на нові ринки; - можливість використання каналів збуту продукції; - зниження витрат на просування; - зниження ризику нереалізації продукції.
2. Фактори, що характеризують виробництво / виробничі потужності	Горизонтальна Вертикальна	- можливість використання надлишкових потужностей; - збільшення обсягів виробництва; - економія на масштабах виробництва; - диверсифікація виробництва.
3. Фактори, що характеризують фінансово-інвестиційні ресурси / фінансово-інвестиційні ресурси	Всі	- мобілізація фінансових ресурсів; - можливість контролю фінансових потоків; - зниження податкового навантаження; - можливість реалізації перспективних інвестиційних проектів.
4. Фактори, що характеризують трудові ресурси / нематеріальні активи	Всі	- наукова та технічна оцінка якості нематеріальних активів; - кількість наявних патентів; - рівень витрат на науково-технічні дослідження в порівнянні з виручкою.
5. Фактори, що характеризують виробничі ресурси / матеріальні активи	Вертикальна (зворотна)	- закріплення сировинних джерел; - захист від монополізму постачальників (прагнення їх прив'язати); - забезпечення стабільності поставок.

Джерело: авторська розробка.

У глобальному вимірі на формування економічної стратегії корпоративних інтеграційних процесів також впливають наступні фактори:

1. Глобальне економічне середовище: глобальні економічні умови, такі як світовий ВВП, міжнародна торгівля, курси валют і економічні тенденції у різних регіонах світу, мають великий вплив на стратегію корпоративної інтеграції. Компанії повинні враховувати глобальні економічні тенденції, щоб приймати стратегічні рішення, щодо розширення в нові ринки або залучення іноземних партнерів.

2. Міжнародні законодавчі та регуляторні фактори: у міжнародних бізнес-операціях розглядаються такі чинники, як торговельні угоди, міжнародні законодавства, правила іноземних інвестицій. Компанії повинні бути свідомими щодо міжнародних регуляторних вимог та міжнародних договорів, щоб побудувати стратегію, яка дозволить їм ефективно функціонувати в міжнародному контексті.

3. Глобальна конкуренція: конкуренція на світовому рівні має прямий вплив на економічну стратегію корпоративних інтеграційних процесів. У глобальному бізнесі компанії змагаються за ринкову частку і залучення клієнтів у міжнародному масштабі. Тому врахування глобальної конкуренції є важливим фактором при формуванні стратегії інтеграції.

4. Геополітична ситуація: глобальна політична ситуація, така як стабільність країн, громадянські конфлікти, санкції та інші глобальні події, можуть мати вплив на економічну стратегію корпоративних інтеграційних процесів. Компанії повинні оцінювати ризики та можливості, пов'язані з геополітичною ситуацією на ринках, де вони планують розширюватись або здійснювати інтеграцію;

5. Технологічний прогрес: швидкий розвиток технологій, зокрема в галузі інформаційних технологій, може мати значний вплив на економічну стратегію корпоративних інтеграційних процесів. Технологічні зрушення можуть створити нові можливості для інтеграції, покращення ефективності та конкурентоспроможності компаній;

6. Культурна спрямованість: глобалізація приводить до злиття різних культур і цінностей. Компанії повинні враховувати культурні аспекти при формуванні своєї стратегії корпоративних інтеграційних процесів. Успішна інтеграція вимагає розуміння та врахування різних культур, що дозволяє підтримувати гармонію і співпрацю між компаніями та різними групами співробітників.

Важливо враховувати, як фактори мікросередовища, так і фактори макросередовища при формуванні економічної стратегії корпоративних інтеграційних процесів у глобальному масштабі. Продумана стратегія, що враховує ці групи факторів, дозволить компанії успішно розвиватись та розширюватись у глобальному бізнес-середовищі.

Передумови реалізації економічної стратегії формування корпоративних інтеграційних процесів можуть бути розглянуті більш детально з кількох аспектів.

По-перше, важливо мати чітку мотивацію для здійснення об'єднання та інтеграції між компаніями. Це може включати доступ до нових ринків, збільшення ефективності, покращення конкурентоспроможності або спільні інновації. Мотивація є важливим фактором, що стимулює сторони до співпраці, упевненості та згоди на здійснення інтеграційних процесів.

Другою передумовою є наявність відповідного юридичного та регуляторного середовища, що сприяє розвитку корпоративних інтеграційних процесів. Це включає законодавство, що регулює процедури злиття та придбання, а також правові стандарти, що визначають права й обов'язки учасників та захищають інтереси сторін. Регуляторна підтримка може сприяти ефективному та безперешкодному проведенню інтеграційних процесів.

Третя передумова – доступ до фінансових ресурсів. Успішна реалізація інтеграційних процесів вимагає фінансової підтримки, яка може включати капіталовкладення, кредити, інвестиції та інші джерела фінансування. Наявність фінансових ресурсів дозволяє

здійснювати необхідні інвестиції, наприклад, у технологічне оновлення, розширення виробництва чи підвищення кваліфікації персоналу.

Четвертою передумовою є ефективна комунікація та співпраця між учасниками процесу. Успіх інтеграційних процесів значною мірою залежить від здатності учасників до ефективного обміну інформацією, взаємодії та координації дій. Наявність механізмів для забезпечення відкритої та продуктивної комунікації, довіра між сторонами і добра співпраця допомагають досягти поставлених цілей та успішно реалізувати інтеграційні процеси.

Важливо зазначити, що передумови для реалізації економічної стратегії формування корпоративних інтеграційних процесів можуть варіюватися в залежності від конкретної ситуації та контексту. Однак, орієнтація на мотивацію, правове регулювання, фінансові ресурси, ефективну комунікацію та співпрацю є загальними факторами, які сприяють успішності реалізації стратегії корпоративної інтеграції.

Таблиця 2. Характеристика передумов та відповідних стратегічних орієнтирів інтеграційних процесів

Група передумов	Стратегічні орієнтири інтеграційних процесів
Ринково-конкурентні	<p>1. Диверсифікація: цей стратегічний орієнтир полягає у розширенні діяльності компанії шляхом входження в нові ринки або галузі. Інтеграція може включати придбання або злиття з іншими компаніями, щоб розширити портфель продуктів або послуг і отримати нові конкурентні переваги.</p> <p>2. Вертикальна інтеграція: цей орієнтир передбачає поширення діяльності компанії на різні стадії виробничого процесу або постачання продукції або послуг. Це може включати придбання підприємств, які займаються постачанням сировини, виробництвом компонентів або дистрибуцією продукції. Така інтеграція дозволяє корпорації контролювати всі етапи виробництва і оптимізувати різні процеси.</p> <p>3. Горизонтальна інтеграція: цей стратегічний орієнтир передбачає об'єднання компаній, які займаються однаковою або схожою діяльністю. Це дозволяє корпорації зайняти сильну позицію на ринку через посилення конкурентних переваг, спільні ресурси і зниження витрат.</p> <p>4. Концентрація: цей стратегічний орієнтир передбачає фокусування на специфічних сегментах ринку або галузі, де компанія володіє конкурентними перевагами. Корпорація спрямовує свої ресурси і зусилля на розвиток і впровадження інноваційних рішень, щоб захопити більший ринковий відсоток і збільшити свою дохідність.</p>
Фінансово-економічні	<p>1. Диверсифікація ризиків: один з головних аспектів корпоративних інтеграційних процесів – зменшення підприємницьких ризиків шляхом розподілу їх на кілька підприємств. Це дає змогу підприємству зменшити вплив несприятливих факторів або кризових ситуацій на його діяльність, а також знайти нові можливості для розвитку.</p> <p>2. Оптимізація оподаткування: ще одним аспектом є оптимізація об'єкта оподаткування через зміну просторово-часових рамок здійснення господарських операцій. Це може включати перенесення деяких операцій в країни або регіони з більш вигідними податковими умовами або здійснення операцій у певний час для отримання податкових переваг.</p> <p>3. Економія на трансакційних витратах: інтеграція підприємств може привести до економії на трансакційних витратах, які виникають при проведенні ринкового обміну.</p>

Продовження таблиці 2

Фінансово-економічні	<p>Це означає зменшення витрат на купівлю ресурсів та збут продукції, сприяє оптимізації ланцюга постачання та підвищує ефективність виробничих процесів.</p> <p>4. Мультиплікативний ефект: об'єднання ресурсної та виробничої бази двох або більше підприємств може створити мультиплікативний ефект, тобто спільна активність може привести до створення додаткової вартості, яка перевищує суму окремих компонентів. Цей ефект відбивається в зростанні продуктивності, збільшенні конкурентоспроможності та впливає на підвищення доходів корпорації.</p>
Виробничо-технологічні	<p>1. Диверсифікація продуктів: корпорація може розвивати нові продукти або розширювати асортимент на базі існуючих продуктів. Це дозволяє займати нові ринки та забезпечити стійкість компанії на ринку.</p> <p>2. Горизонтальна інтеграція: компанія може придбати інші компанії, що знаходяться на тому ж рівні виробничого ланцюжка або в тій самій галузі. Це дозволяє скоротити конкуренцію та отримати більшу контроль над ринком.</p> <p>3. Вертикальна інтеграція: корпорація може розширити свою присутність вглиб виробничої ланки шляхом перебудови власних постачальниць або роздрібних мереж. Це дозволяє знизити залежність від зовнішніх сторін та поліпшити контроль над постачальним ланцюгом.</p> <p>4. Стратегія диверсифікації ринків: компанія може розширювати свою географічну присутність, виводити продукти на міжнародні ринки або зорієнтуватися на нові ринкові сегменти. Це дозволяє збільшити потенційну аудиторію та знизити ризики від регіональних економічних коливань.</p> <p>5. Розвиток технологій та інновації: компанія може активно інвестувати у дослідження й розробки, створювати нові технології та інноваційні рішення. Це дозволяє стати лідером в своїй галузі та залучити більше клієнтів.</p>
Агентсько-управлінські	<p>1. Оптимізація структури управління та організації корпоративних відносин: можливість проведення огляду структури управління в корпорації з метою поліпшення ефективності та ефективності рішень. Оптимізація може включати перегляд організаційної структури, визначення чітких ліній відповідальності та розділення функцій, щоб досягнути більш ефективного управління ресурсами та забезпечити гармонійну співпрацю між різними відділами та підрозділами.</p> <p>2. Реалізація особистісних прагнень осіб, що приймають рішення, в напрямку забезпечення власних ціннісних та етичних настанов. Надання особам, відповідальним за прийняття стратегічних рішень, можливості реалізувати свої особисті цінності та етичні принципи у своїй роботі. Це може включати підтримку їхніх індивідуальних цілей і прагнень, стимулювання творчості та інновацій, а також визнання внеску і успіхів в корпорації.</p> <p>3. Підвищення рівня організаційного комфорту. Створення сприятливого, задовільного та затишного робочого середовища для всіх працівників. Це може включати впровадження умов для балансу роботи та особистого життя, розвитку програми психологічної підтримки працівників, створення комфортних робочих місць та надання можливостей для освіти та професійного розвитку.</p>

Продовження таблиці 2

Агентсько-управлінські	4. Матеріальне збагачення осіб, що приймають рішення. Надання адекватної матеріальної компенсації особам, які займають керівні посади та приймають стратегічні рішення у корпорації. Це може включати конкурентоспроможну зарплатню, бонусні програми, акції або інші фінансові винагороди.
Інформаційно-комунікаційні	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оптимізація операцій. Покращення ефективності та оптимізації операцій корпорації. Це може включати об'єднання ресурсів, покращення процесів, зменшення дублювання зусиль та забезпечення більш ефективного використання активів. 2. Удосконалення управління та організації. Удосконалення систем управління та організаційної структури. 3. Збільшення обсягів інформаційно-комунікаційної взаємодії, зокрема використання нових технологій, програмного забезпечення та систем для покращення обміну даними та спілкування в компанії. 4. Поліпшення темпу адаптації до нових ідей, технологій або процесів в організації, а також швидше впровадження інновацій.

Джерело: авторська розробка.

Активізація корпоративних інтеграційних процесів спрямована на збільшення масштабів створення об'єднань товариств або підприємств, і ця активізація може відбуватися під впливом та в контексті виявлення передумов різної природи та походження, які можна побачити в табл. 2. Особливості практичної реалізації цих передумов визначають структуру організації об'єктів та сфер співпраці.

Виникнення мотиваційного підґрунтя корпоративної інтеграції залежить від ринково-конкурентного характеру. Основна мета полягає в посиленні ринкової влади, тобто можливості вплинути на умови ринкового обміну товарів і послуг. Це стосується не тільки ринків готової продукції, але й взаємовідносин з постачальниками ресурсів. Поглиблення корпоративної інтеграційної взаємодії може бути досягнуто шляхом монополізації ринку. Це може бути досягнуто через пряму концентрацію виробничих і збутових можливостей, злиття або поглинання підприємств, які займаються аналогічною діяльністю або є постачальниками ресурсів. Іншим способом є створення штучних обмежень для конкурентів з метою обмежити їх ринкову владу, таких як формування та посилення "бар'єрів входу" на ринок. Проте слід зауважити, що державне регулювання таких процесів має суворий характер, а інтеграційні операції можуть бути обмежені порушенням антимонопольних законів. Антимонопольне законодавство найбільш жорстко контролює ці процеси, що може обмежити можливість їх здійснення.

Фінансово-економічні передумови активізації корпоративної взаємодії створюють більш гнучкі можливості для реалізації інтеграційного процесу, у той же час, обмеження впливу держави на підтримку добросесної конкуренції забезпечують свободу дій учасників. В рамках корпоративної інтеграції, учасники розширюють свою орієнтацію на багатоаспектні конкурентні переваги, що виникають внаслідок використання різноманітних підходів та стратегій. Це дозволяє створювати широкий спектр можливостей для успішної спільної діяльності. Реалізація цього підходу сприяє ефективному розвитку інтеграційних процесів, завдяки забезпеченню активної взаємодії та використанню різних ресурсів та потенціалів. Це сприяє створенню стійких конкурентних переваг, що знадобляться для досягнення успіху в сучасному бізнес-середовищі.

Передумови, пов'язані з розвитком техніко-технологічної бази виробництва, відносяться до наступної групи. Наприклад, інтеграція з виробником продукції, яка відрізняється за якістю, сприятиме зміні технологічного типу виробництва. Також інтеграція з науково-дослідною установою дозволить змінити його динаміку шляхом впровадження нових ідей.

Інтеграційні мотиви стали поширеними в умовах адміністративного регулювання економіки, коли великі підприємства свідомо об'єднувалися з подібними підприємствами та науково-дослідними установами, що мали значний штат фахівців і виконували проекти, замовлені підприємствами. Вважаємо, що головним мотивом формування інтеграційних об'єднань в умовах адміністративного регулювання економіки було прагнення до економії завдяки ефекту масштабу. Ще один важливий мотив інтеграції може бути пов'язаний з бажанням сприяти обміну технологіями виробництва та ноу-хау, а також взаємному доповненню активів.

Наступна група передумов, що виникають у корпоративних підприємствах, в основному зумовлені особистими вподобаннями та очікуваннями вищого керівництва. Ці передумови відображають типові відносини між акціонерами і найманими керівниками, в рамках яких виникають конфлікти. Відтак, мають бути такі передумови, що пов'язані з поліпшенням організації та підвищенням продуктивності комунікації, і саме вони мають більш об'єктивний характер.

Інформаційно-комунікаційні передумови грають важливу роль у формуванні економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних процесів. Забезпечення швидкого та зручного доступу до актуальної та достовірної інформації є основною передумовою для формування ефективної стратегії. Компанії повинні мати доступ до інформації про своїх клієнтів, ринок, конкурентів, технологічні новинки і соціально-економічні тенденції. Використання інформаційних систем і технологій допомагає зібрати, обробити та аналізувати великі обсяги даних, що сприяє прийняттю обґрунтованих рішень. Ефективна комунікаційна інфраструктура є важливою передумовою для успішної реалізації корпоративних інтеграційних процесів. Компанії повинні мати засоби комунікації, що дозволяють ефективно обмінюватися інформацією та співпрацювати між різними підрозділами, філіями, партнерами та клієнтами. Компанії повинні мати висококваліфікованих спеціалістів, здатних аналізувати інформацію та виконувати службові обов'язки, пов'язані з реалізацією корпоративних інтеграційних процесів. Необхідно надавати співробітникам доступ до навчання та розвитку, що дає можливість оволодіти необхідними навичками у галузі інформаційних технологій та комунікацій, що сприяє ефективному впровадженню стратегії. Також забезпечення безпеки інформації є важливим аспектом в рамках інформаційно-комунікаційних передумов. Компанії повинні мати системи захисту, що дозволяють виявляти, запобігати та реагувати на можливі загрози інформаційної безпеки.

Наразі існує необхідність розроблення єдиної концептуальної схеми для визначення передумов і виявлення факторів впливу на формування економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних процесів у сучасному бізнес-середовищі, а також механізму поєднання різних передумов і факторів з цілями корпоративної інтеграції, які можуть бути різними за змістом та спрямовані в різні напрямки, за допомогою різних засобів реалізації, в рамках цілісного механізму корпоративного інтеграційного розвитку. Такий механізм і стане основою для визначення особливої корпоративної природи інтеграції та ефективної реалізації корпоративних інтеграційних процесів. Отже, окреслені питання будуть майбутніми напрямками досліджень в контексті формування економічної стратегії реалізації корпоративних інтеграційних процесів.

7. Перспективи подальшого розвитку досліджень

Передумови реалізації економічної стратегії формування корпоративних інтеграційних процесів можуть бути розглянуті більш детально з кількох аспектів. По-перше, важливо мати чітку мотивацію для здійснення об'єднання та інтеграції між компаніями. Другою передумовою є наявність відповідного юридичного та регуляторного середовища, що сприяє розвитку корпоративних інтеграційних процесів. Третя передумова – доступ до фінансових ресурсів. Четвертою передумовою є ефективна комунікація та співпраця між учасниками процесу. Важливо зазначити, що передумови для реалізації економічної стратегії формування

корпоративних інтеграційних процесів можуть варіюватися в залежності від конкретної ситуації та контексту. Однак, орієнтація на мотивацію, правове регулювання, фінансові ресурси, ефективну комунікацію та співпрацю є загальними факторами, які сприяють успішності реалізації стратегії корпоративної інтеграції.

8. Висновки

Під інтеграцією корпорацій ми розуміємо процеси об'єднання суб'єктами своїх ресурсів, активів, технологій, факторів виробництва, інформації, збутових мереж, часток ринку та інших цінностей для досягнення спільних цілей та задоволення своїх інтересів на період дії цих цілей. За такого підходу результативність об'єднання суб'єктів досягається не простим підсумовуванням потенціалів учасників, їх ринкових часток, а має місце ефект синергізму. Найчастіше останнім часом використовують такі методи інтеграції як злиття та поглинання, створення альянсів. До базових причин проведення інтеграційного процесу можна віднести різні стимули та мотиви оперативного чи стратегічного розвитку компанії. Основна причина інтеграції корпорацій у прагненні отримати і посилити синергетичний ефект, виражений як у економії на масштабах діяльності, комбінуванні взаємодоповнюючих ресурсів, мінімізації трансакційних витрат, взаємодоповнюваністю у сфері НДДКР тощо. Проте останнім часом стало очевидно, що для ефективного реалізації корпоративних інтеграційних процесів необхідно визначити передумови та вивчити фактори впливу на формування економічної стратегії.

На кожному етапі корпоративної інтеграції існують різні фактори впливу. Відтак було здійснено виокремлення факторів, які можуть впливати на кожний з етапів: етап планування: фактори економічного середовища; організаційні фактори; правові та регуляторні фактори; етап аналізу способів здійснення: фінансові фактори; технічні фактори; організаційні фактори; етап оцінки та аналізу варіантів стратегії: ризикові фактори; фактори конкуренції; стратегічні фактори; етап перевірки варіантів: фактори реалізації; організаційні фактори; етап здійснення інтеграції: керівництво та комунікація; виконання плану на практиці; керування змінами; моніторинг та оцінка.

У глобальному вимірі на формування економічної стратегії корпоративних інтеграційних процесів також впливають наступні фактори: глобальне економічне середовище; міжнародні законодавчі та регуляторні фактори; глобальна конкуренція; геополітична ситуація; технологічний прогрес; культурна спрямованість.

Важливо враховувати, як фактори мікросередовища, так і фактори макросередовища при формуванні економічної стратегії корпоративних інтеграційних процесів у глобальному масштабі. Продумана стратегія, що враховує ці групи факторів, дозволить компанії успішно розвиватись та розширюватись у глобальному бізнес-середовищі.

Список літератури:

- 1) Ареф'єва О.В., Васюткіна Н.В. (2013) Корпоративне управління: еволюція, становлення, розвиток. К.: Ліра-К. 180 с.
- 2) Боковець В.В. (2016) Теоретико-методичні засади управління корпораціями: монографія. К.: Кондор-Видавництво. 206 с.
- 3) Волкова Н.Н., Сахно Т.В. (2005) Промислові кластери. Полтава: Видавництво «Асмі». 272 с.
- 4) Воронкова А.Е., Калюжна Н.Г., Отенко В.І. (2008) Управлінські рішення в забезпеченні конкурентоспроможності підприємства: організаційний аспект: монографія. Харків: ВД «ІНЖЕК». 427 с.
- 5) Гаррет Б., Дюсож П. (2002) Стратегічні альянси / Пер. з англ. М.: ІНФРА - М. 332 с.
- 6) Горбатов В.М. (2006) Конкурентоспроможність та цикли розвитку інтегрованих структур бізнесу: монографія. Харків: ВД «ІНЖЕК». 592 с.

- 7) Гранді Т. (2008) Злиття та поглинання. Як запобігти руйнуванню корпоративної вартості, набуваючи нового бізнесу. / Пер. з англ. М: ЕКСМО. 238 с.
- 8) Гуцалюк О.М. (2018) Управління інтеграційним розвитком корпоративних підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Запоріжжя, Видавничий дім «Гельветика». 424 с.
- 9) Гуцалюк О.М. (2019) Теоретико-методологічне забезпечення управління корпоративними інтеграційними процесами: дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04 / Університет митної справи та фінансів. Дніпро. 570 с.
- 10) Іванов Ю.Б., Пилипенко А.А. (2012) Інтеграційний розвиток суб'єктів господарювання: теоретичне обґрунтування та організація управління: монографія. Харків: ВД ІНЖЕК. 400 с.
- 11) Кизим М.О., Пономаренко В.С., Горбатов В.М., Ястремська О.М. (2010) Інтегровані структури бізнесу: проблеми теорії та практики оцінювання конкурентоспроможності: монографія. Харків : ВД «ІНЖЕК». 368 с.
- 12) Кизим М.О., Пилипенко А.А., Ялдин І.В. (2007) Управління створенням і розвитком видатної корпорації: монографія. Харків: ВД «Інжек». 208 с.
- 13) Куркін Н.В. (2004) Управління економічною безпекою розвитку підприємства: монографія. Донецьк: АРТ-ПРЕС. 452 с.
- 14) Левченко О.М., Ткачук О.В., Царенко І.О. (2017) Інноваційно-інтегровані структури в сучасній економіці: їх класифікація. Ефективна економіка. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5791>
- 15) Пилипенко А.А. (2008) Стратегічна інтеграція підприємств: теоретичні основи, механізм управління та моделювання розвитку: монографія. Харків: ВД «Інжек». 408 с.
- 16) Сазонець І.Л. (2004) Корпоративне управління. Світовий досвід та механізм залучення інвестицій. К.: ЦНЛ. 304 с.
- 17) Сердюков К.Г. (2018) Корпоративний контроль в господарських товариствах: теорія, методологія, практика : монографія. Харків: Константа. 400 с.
- 18) Скібіцький Л.І., Матвеев В.В., Щелкунов В.І. (2016) Стратегічне управління корпораціями. К.: ЦУЛ. 480 с.
- 19) Вільямсон О.І. (1996) Економічні інститути капіталізму: фірми, ринки, «відносна» контракція / Пер. з англ. СПб.: Леніздат; CEV Press. 702 с.
- 20) Федулова Л.І. (2016) Інноваційна економіка. К.: Либідь. 480 с.
- 21) Ansoff, H.L. (1965) Corporate Strategy. McGraw-Hill, New York. 241 p.
- 22) Balassa V. (1961) The Theory of Economic Integration. Homewood, Illinois: Richard D. Irwin. 304 p. URL: <https://archive.org/details/theoryofeconomic0000bala>
- 23) Bergsten C.F. (1997) Open regionalism. The World Economy. Vol. 20, Issue 5. P. 545-565. URL: <https://ideas.repec.org/a/bla/worlde/v20y1997i5p545-565.html>
- 24) Bergsten C.F. (1997) Open regionalism. Working paper. No. 97-3. The Peterson Institute for International Economics. URL: <https://econpapers.repec.org/paper/iiewpaper/wp97-3.htm>
- 25) Galbraith K. (1997) The New Industrial State. Princeton University Press. 518 p.
- 26) Lawrence R.Z. (1996) Regionalism, Multilateralism, and Deeper Integration. Cambridge: Brookings Institution Press. 192 p. URL: <https://www.brookings.edu/book/regionalism-multinationalism-and-deeper-integration/>
- 27) Porter M. (1998) Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors. Free Press; Illustrated edition. 397 p.
- 28) Porter M. (2008) On Competition. Harvard Business Review Press; Updated, Expanded ed. edition. 576 p.
- 29) Teece D.J. (2009) Dynamic capabilities and strategic management. New York: Oxford University Press. 299 p.
- 30) Viner J. (1950) The Customs Union Issue. New York: Carnegie Endowment for International Peace. URL: https://openlibrary.org/books/OL18850383M/The_customs_union_issue

Prerequisites and influencing factors on the formation of an economic strategy for the implementation of corporate integration processes

Minglei Chen

Department of Management and Administration, Private Higher Education Institution «Rauf Ablyazov East European University», Cherkasy, Ukraine
ORCID 0009-0004-4799-1371

Abstract: the study is devoted to the identification and analysis of prerequisites and factors affecting the formation of an economic strategy for the implementation of corporate integration processes, in particular, it is aimed at determining the main factors that influence the adoption of strategic decisions regarding corporate integrations, as well as establishing connections between these factors and strategic guidelines integration processes. The obtained results of the study are intended to contribute to the understanding and improvement of the process of economic strategy formation in the context of corporate integration processes. It was determined that corporate entrepreneurship is a complex socio-economic phenomenon, and its basis is the support of the initiative and activity of economic subjects. It is also based on an integration basis, which involves the coordination of various interests and goals of the participants of corporations. The article formulates the definition of the category "integration of corporations" as the processes of entities combining their resources, assets, technologies, factors of production, information, distribution networks, market shares and other values to achieve common goals and satisfy their interests for the period of validity of these goals. It was determined that the key generally recognized factors contributing to integration processes at the current stage include: liberalization of trade regimes and direct foreign investments, economic integration at the level of regions and states, activities of the World Trade Organization, expansion of opportunities for cross-border loans and credits, deposits in foreign currency and portfolio investments; introduction of new information technologies that allow companies to manage international production circuits at a distance. A management mechanism for corporate integration processes has been built, which includes the following stages: planning, analysis of implementation methods, evaluation and analysis of strategy options, verification of options and implementation of integration. Various influencing factors at each stage of corporate integration are also determined and substantiated. It has been proven that the implementation of an economic strategy for the implementation of corporate integration processes is a complex and individual process that cannot be reduced to simple schemes or separate opinions of successful managers. A holistic approach and systematic work on each of the stages is necessary to achieve success in strategy implementation. It was determined that, in general, such a strategy is based on several important factors, such as a strategic economic zone (SEZ), a strategic economic center (SEC), as well as methods of concentration and integration of competitive resources. Therefore, the influencing factors on the stages of the management mechanism of corporate integration processes were singled out. Factors and types of integration, as well as incentives and motives for integration were also presented. The prerequisites and relevant strategic orientations of the integration processes were characterized. Therefore, we came to the conclusion that it is important to take into account both factors and prerequisites of the microenvironment and factors of the macroenvironment when forming an economic strategy of corporate integration processes on a global scale. A well-thought-out strategy that takes into account these groups of factors will allow the company to successfully develop and expand in the global business environment.

Keywords: corporation, integration processes, business structures, integration associations, economic strategy, corporate entrepreneurship, integration factors, prerequisites for integration.
